

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Pitkänen, Mikko

Title: Tutkijoiden aika menee hukkaan hankevalmistelussa

Year: 2015

Version:

Please cite the original version:

Pitkänen, M. (2015, 26.08.2015). Tutkijoiden aika menee hukkaan hankevalmistelussa. Tiedeblogi. <https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/pitkanen>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Tutkijoiden aika menee hukkaan hankevalmistelussa

Talouselämä lehti otsikoi 6.8.2015 [juttunsa](#) "Tutkimuksesta tuli rahan perässä hutkimista". Tekstin luettuani olen samaa mieltä. Tutkimusyksiköissä ei ole organisoiduttu noin vuosikymmen sitten tapahtuneeseen muutokseen tiederahoituksessa.

Kilpailu on koventunut ja projektijohtaminen ammattimaistunut. Se tarkoittaa, että hyvän tutkijan aika menee projektipäällikkönä hukkaan kahdesta syystä: häntä ei ole siihen koulutettu ja hän ei pidä siitä työstä. Tuloksena on hutkimista, huonoja hakemuksia, vähemmän tutkimusrahoitusta ja tarpeetonta hammastenkiristystä.

Hyvin organisoidussa yliopistoyksikössä tutkijat tutkivat ja projektipäälliköt hutkivat. Kyse on työnjaosta ihmisten erityisosaamisen ja mielenkiinnon mukaan. Mikäli tähän ei päästä, ollaan tilanteessa, jossa professorit ja lahjakkaimmat tutkijat kirjoittelevat rahoitushakemuksia, sen sijaan että tekisivät tieteellisiä läpimurtoja. Ei sen niin pitäisi mennä. Keskustelu on ajankohtaista muuallakin, ehkä kyse on laajemmasta ilmiöstä.

Menevätkö resurssit hukkaan, jos palkataan hankevalmistelija lupaavan tohtorin sijaan. Ei. Mikäli palkataan *hyvä* hankevalmistelija, tämä hankkii rahat kymmenen lupaavan tohtorin tutkimukselle. Vähemmän hutkimista ja enemmän tutkimista. Tunnetusti *hyvä* tohtori julkaisee monta kertaa enemmän kuin keskinkertainen, huipuista puhumattakaan.

Jos palkataan yksi ammattimainen hankevalmistelija, joka manageroi tiederahoitusta, saadaan moninkertaisesti laadukasta tutkimusta ja ehkä kerran vuosikymmenessä myös niitä peräänkuulutettuja tieteellisiä läpimurtoja. Ainakin suhteessa siihen puntarointiin, että palkataanko yksi tohtori vai hankevalmistelija. Kyse ei ole hallinnon ja tieteen vastakkainasettelusta, vaan siitä, miten näiden kahden rajapinnassa syntyy akateemista tulosta.

Dynaamisen organisaation koolla on väliä. Kasvu sen itsensä vuoksi ei ole itseisarvo, laatu ja liike ratkaisevat. Kuten strategiassammekin. Laatu on sitä, että tehdään kiinnostavia ja tärkeitä tutkimuksia – hyvin – ja liike sitä, että ei jämähdetä oppituleihin tai pysyviin rekrytointeihin. Henkilöstön vaihtuvuus on projektityön suurin vahvuus. Tehtävään saadaan palkattua aina paras eikä joutavin tutkija. Pystytään tekemään nopeita kokeiluja. Hyvällä suunnittelulla näin päästään läpimurtoihin tähtäävään pitkäjänteiseen tutkimukseen.

Yliopistojen tutkimusrahoitus, siis se, jolla kesä-heinä-elokuussakin tehdään tieteellistä tutkimusta, on rahoittajien ehdoista johtuen organisoitu projekteiksi. Niihin haetaan rahoitusta noin tusinasta eri lähteestä. Rahoituspäätöksistä ei voi valittaa. Kaikki hakemukset eivät johda mihinkään. Jokainen hyvin tehty tutkimussuunnitelma vie tiedettä askeleen lähemmäksi onnistumista sekä sisällön että rahoituksen kannalta.

Esimerkiksi: Jyväskylän yliopiston Agora Centerin projektitoimisto on 100-prosenttisesti keskittynyt ulkoisen tutkimusrahoituksen hankkimiseen ja projektien johtamiseen monitieteisen ihmisläheisen tutkimuksen edistämiseksi. Koordinoimme laajoja kansainvälisiä tutkimuksia ja toimimme verkottuneesti sekä yliopiston sisällä että ulkopuolella.

Hutkimisen osalta valmistelemme noin 50 hakemusta vuodessa ja työllistämme ulkoisella kilpailulla rahoituksella noin 50 tutkijaa. Tilastollisesti jokaisen pitäisi tehdä yksi menestyksekkäs hakemus kerran vuodessa. Mutta se ei riitä, jos se yksi ei mene läpi. Pitää tehdä viisi ja eihän sitä yksin ehdi, jaksa, viitsi tai kehtaa. Tässä voimme auttaa tutkijoita siten, että he tutkivat ja suunnittelevat hankkeen sisältöä, ammattilaiset neuvottelevat rahoitussopimukset. Meillä on aina haku päällä ja deadline lähellä. Tätä yhteistyötä tarjoamme kaikille Jyväskylän yliopiston tutkijoille.

Hallitusohjelma muuttaa yliopistojen rahoitusta. Kilpailu kovenee. Mutta parhaat saavat aina rahoituksen. Tutkijat tutkii ja hankevalmistelijat hutkii.

Tekesin pääjohtaja **Pekka Soini** toteaa 10.8.2015 blogissaan: "Innovaatorahoitukseen syntyvässä oleva aukko kannattaa korjata ripeästi ennen kuin se pääsee aiheuttamaan vahinkoa elinkeinoelämämme kasvulle ja kilpailukyvyllle."

Omalta osaltamme voimme tehdä paljon: valmistelemalla innovatiivisia monitieteisiä hankkeita, joiden rahoitus tulee muualta kuin suomalaisen veronmaksajan pussista. Sinä pussissa on nyt reikä, joka on paikattava.

Mikko Henrik Pitkänen, hankepäällikkö, Agora Center.

Kirjoittaja tekee hankepäällikön työn ohella väitöstutkimusta: monitieteisten tutkimushankkeiden ihmisläheisestä ja systeemiälykkäästä johtamisesta.